337231 - İmam vitri kılmaz cemaat imamla kalkıp giderlerse onlara, gece namazı yazılır mı?

Soru

Korona'nın yayıldığı bu zamanda camilerde namaz kılmamız yasaklandı. Arkadaşlarla birlikte yatsı ve teravih namazları kılmak amacıyla toplandık. Vitri gecenin sonuna bırakmaya ve evde ailemizle kılmaya anlaştık. Bir hoca, sünnet gereği vitir namazı kılmamız ve namazı sonlandırmamız gerektiğini ve bu şekilde gece namazının sevabına nail olacağımızı söyledi. Bu konuda "Her kim imamıyla gece namaz kılar ve çıkıncaya kadar ona gece namazı sevabı yazılır." Hadisi mevcuttur. Oysa bizler gece namazından iki rekat kılar geri kalan vitri ailemizle evde kılardık. Hoca: Ömer Radiyallahu anhu insanları Ramazan kıyamını 11 rekat olarak kılmalarına toplamıştır. Böylece sizde 11 rekat kılmanız gerekir, ayrıca evde vitir kılabilirsiniz. Dedi. Bizim vitri geciktirmemiz sünnete aykırı mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: İmamın teravihi cemaatla kıldırması ve herkes vitri gecenin sonunda kılmak üzere ayrılmalarında bir sakınca yoktur. Umulur ki aşağıdaki hadisin kapsamına girerler:

Ebû Zerr Radiyallahu anhu 'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (Sallallahu aleyhi ve Sellem) ile beraber oruç tuttuk, Ramazan ayının son haftasına kadar bize farz namazdan başka bir namaz kıldırmadı. Ramazan'ın bitmesine bir hafta kala gecenin üçte biri geçinceye kadar namaz kıldırdı altıncı gün namaz kıldırmadı beşinci gün gecenin yarısına kadar bize namaz kıldırdı. Bizde dedik ki: "Ey Allah'ın Rasûlü bu gecenin geri kalan kısmında da bize nafile namaz kıldırsanız?" Bunun üzerine şöyle buyurdu: "Her kim imam namazı bitirinceye kadar onunla namaz kılarsa geceyi ibadet etmiş gibi sevap yazılır." (Nesai 1364, Tirmizi 806, Ebu Davud 1375, İbn Mace 1327)

Hadiste bahsi geçen sevap, imam ile ilk namazdan camiden çıkışına kadar arkasında namaz kılmakla hasıl olur. İster vitri kılsın ister kılmasın sevap gerçekleşir.

İbn Baz Rahimehullah'a şöyle soruldu: Teravih namazını imamla kılıp ancak gece sonuna kadar onunla teheccüt namazı kılmazsa geceyi namazla geçirmiş sayılır mı?

Cevap: Her kim imamın mescitten çıkışına kadar onunla namaz kılarsa geceyi ibadetle geçirmiş olur. Şayet imam, gecenin başına namaz kıldırıp vitri de kılarsa, me'mum gece namazına kalkabilir. Fakat iki vitir kılmaz. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: "Bir gecede iki vitir yoktur". Kişi, gece sonunda vitri kılmak isterse daha önce kıldığı vitri bir rekatla ikiler daha sonra vitri kılar. (Fetava Nur ala darb 9/460)

Hadiste imamın cemaata vitri kıldırmasıyla ilgili özel bir fazilet açıklanmamıştır. Sahabelerin ameli hadisi sınırlamaz. Bilakis onların özel uygulamasıdır.

Aynı şekilde imam, vitri gece sonunda kıldırmayacaksa yatsıdan sonra kıldırması daha faziletlidir.

Cabir Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, Ramazan ayının bir gecesinde sekiz rekat ve vitri kıldı, ertesi gece çıkıp bizimle kılmasını ümit ettik, sabaha kadar onu bekledik ama O, gelmedi ve şöyle dedi: "Vitrin size vacip olmasından endişe ettiğim için gelmedim"

Malik, Muvatta'da Saib bin Yezid'ten rivayet edildiğine göre Ömer bin Hattab, Ubey bin Ka'b ve Temim el Dari'nin insanlara onbir rekat namaz kıldırmalarını emretti. İmam rekat başına yüz ayet civarında okurdu. Öyle ki kıyamın uzunluğundan bastonlarımızın üzerine dayanırdık ve ancak seher/fecirde dağılırdık.

Faziletli olan şudur: İmamın vitri kıldırmasıdır. Cemaat da fazladan rekat kılarlar, imam daha sonra gece sonunda namaz kılmak isterse vitri kılmaz.

"Keşşaf el Kina 1/427 şöyle yazılmıştır: Her kim imamına vitir namazında tabi olmak ister ve daha sonra teheccüde kalkmak isterse; imam selam verdiğinde kalkar ve namazını ikiler. Daha sonra teheccüde kalkarsa vitir namazını kılar. Böylece hem imamın çıkışına kadar onunla namaz kılmış

olur hem de vitrini en son namaz olarak kılmış olur.

Her kim tek başına veya cemaatla vitir namazını kılar ve daha sonra gönüllü olarak vitirden sonra namaz kılmak isterse vitrini bozmaz yani vitri ikilemez. Zira Aişe Radiyallahu anha şöyle soruldu: Vitri bozan kişinin hükmü nedir? Cevap O, vitriyle oynayandır. (Said ve başkası riayet etmiştir)

İkinci fecrin doğuşuna kadar istediği kadar namaz kılabilir. Çünkü Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellemin vitirden sonra iki rekat kılıp ve bundan sonra tekrar vitri kılmadığı rivayet edilmiştir. Kendisi kıldığı teheccütten önce kıldığı vitirle yetinmiştir. Zira "Bir gecede iki vitir yoktur" demiştir. (Ahmed, Kays bin Talek, babasından rivayet etmiştir.

Zahir olan görüşe göre şayet cemaat soruda bahsedildiği gibi sayılı ve bilinen bir cemaat olup ve ailelerinde namaz kılacaklarsa vitri gece sonuna kadar ertelemeleri mekruh değildir. Hatta bunun daha evla olduğu görülmektedir. Nitekim Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Geceleri, en son namazınızı vitir yapın" (Buhari 998, Muslim 751) daha detaylı bilgi için (37729) ve (216236) nolu sorunun cevabına bakınız.

Bunun üzerine kaçırmama şartıyla vitir namazının geciktirilerek cemaatle kılınması, erken vakitte vitri cemaatla kılmaktan daha faziletlidir. Böylece sünnetin genel rivayetleriyle amel etmiş sayılır. Ve imamla gece namazı kılmanın sevabını kaçırmamış sayılır.

İkincisi: Teravih namazında imamların fazla olmasında bir sakınca yoktur. Birden fazla olsa dahi aynı hükümdedir. Her kim onlarla namaz kılar ve birlikte çıkarlarsa ümid edilen sevaba nail olurlar.

İbn Useymin Rahimehullah'a şöyle soruldu:

Bir adam teravih namazını birinci imamla kıldı ve mescitten çıktı ve şöyle söyledi: Ben hadis gereğince geceyi ibadetle geçirmiş sayılırım, çünkü onunla başladım ve onunla çıktım. Bu doğru mu?

Cevap: Her kim imamla gece namazına durup ve birlikte çıkarlarsa geceyi namazla geçirmiş olurlar" bu doğrudur. Fakat camide bulunan her iki imam müstakil imamlar mı? Yoksa biri diğerinin yardımcısı mıdır? İkinci ihtimal üzerine duracak olursak her iki imam bir imam hükmündedir.

Böylece ikinci imamın mescitten çıkışını beklemek gerekir. Çünkü ikinci imam birinci imamın tamamlayıcısıdır.

Bunun üzerine haremde olan kardeşlerimin imamları dikkatlice takip etmelerini ve ona göre kesin çıkış yapmalarını tavsiye ederim. (Mecmu fetava ve resail İbn Useymin 13/436)

En iyisini Allah bilir.